

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera, soudce JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně Mgr. Sylvie Šiškeové v právní věci žalobce: **A. T. T.**, zastoupeného Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 7, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 9. 2016, č. j. 30555-2/2016-900000-304.8, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 12. 12. 2018, č. j. 15 Af 107/2016 - 66,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Dne 20. 5. 2016 vyrozuměl Celní úřad pro Ústecký kraj žalobce o úroku z prodlení podle § 252 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve výši 78 795 Kč za období od 17. 5. 2013 do 10. 5. 2016, neboť žalobce neuhradil spotřební daň z tabákových výrobků za březen 2013 ve výši 187 797 Kč do dne její splatnosti, tj. 10. 5. 2013. Žalobci tak vznikla povinnost uhradit úrok z prodlení za každý den prodlení počínaje pátým pracovním dnem následujícím po dni splatnosti daně až do dne platby včetně. Odvolání žalobce žalovaný zamítl.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce u Krajského soudu v Ústí nad Labem. Krajský soud žalobu zamítl.

[3] Krajský soud uvedl, že úrok z prodlení vzniká přímo ze zákona. Platební výměr, kterým správce daně vyrozumí daňový subjekt o předpisu úroku, má pouze deklaratorní charakter. V rozsudku ze dne 11. 5. 2005, č. j. 1 Afs 137/2004 - 62, č. 1182/2007 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud vyslovil, že přezkoumává-li celní ředitelství rozhodnutí, kterým byl daňovému subjektu sdělen předpis penále, zjišťuje pouze, zda existuje rozhodnutí, kterým mu byla povinnost hradit celní dluh řádně sdělena, zda daňový subjekt svou daňovou povinnost zaplatit vyměřenou daň ve stanovené lhůtě nesplnil a zda se penále počítá v souladu s § 63 odst. 2 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění účinném do 31. 12. 2010. Tímto rozsahem přezkumu je při zachování dispoziční zásady vázán rovněž soud. V rozsudku ze dne 29. 5. 2008, č. j. 8 Afs 161/2006 - 93, Nejvyšší správní soud uvedl, že nebylo-li pravomocné rozhodnutí ukládající daňovému subjektu zaplatit daň předepsaným způsobem zrušeno, nelze v žalobě proti rozhodnutí o sdělení penále k této dlužné dani úspěšně namítat, že je nezákonné proto, že daňová povinnost byla stanovena neoprávněně.

[4] Mezi účastníky nebylo sporné, že platebním výměrem ze dne 22. 7. 2015, který byl potvrzen rozhodnutím žalovaného ze dne 2. 2. 2016, byla žalobci vyměřena spotřební daň z tabákových výrobků ve výši 187 797 Kč. Tato rozhodnutí jsou pravomocná a nebyla zrušena. Na jejich právní moc nemá žádný vliv skutečnost, že rozhodnutí žalovaného o odvolání ze dne 2. 2. 2016 bylo žalobci doručeno tzv. fikcí, neboť i tento způsob má účinky řádného doručení (srov. § 47 odst. 2 daňového řádu). Žalobce proto v nynějším řízení nemůže zpochybňovat skutečnost, že je daňovým subjektem. Tato skutečnost byla zjišťována v řízení o vyměření daně. Celní orgány v nynějším řízení neposuzovaly předběžnou otázku týkající se určení daňového subjektu, neboť vycházely z pravomocných rozhodnutí, podle nichž byl daňovým subjektem žalobce.

[5] Relevantní neshledal soud ani skutečnost, že v trestní věci žalobce stran spáchání přečinu dle § 244 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, probíhá řízení o dovolání u Nejvyššího soudu. Zdůraznil, že je třeba odlišovat trestní a daňové řízení, neboť jsou v nich zjišťovány odlišné skutečnosti. Dodal, že ani pravomocné zproštění obžaloby v trestním řízení nemá žádný vliv na to, že žalobce byl pravomocným rozhodnutím celních orgánů určen jako daňový subjekt, byla mu stanovena daň, a že je tedy povinen platit zákonem stanovené úroky z prodlení za pozdní úhradu daně. Při splnění podmínek by se mohlo jednat o důvod pro obnovu řízení, v němž byla žalobci vyměřena spotřební daň z tabákových výrobků.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[6] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost.

[7] Stěžovatel se již před celními orgány dožadoval přezkumu otázky, zda je daňovým subjektem, ta však nebyla posuzována s odkazem na pravomocná rozhodnutí. Tento přezkum však byl dle zákona nutný a jak celní orgány, tak soud vyhodnotily tuto právní otázku nesprávně.

[8] Pokud chyba v doručení způsobila nedostatek srozumění stěžovatele s jeho povinnostmi, není možné toto ignorovat přípuštěním doručení fikcí.

[9] Stěžovatel již dříve předkládal rozsudek Okresního soudu v Děčíně ze dne 10. 4. 2017, č. j. 1 T 100/2014 - 490, kterým byl zproštěn obžaloby týkající se skladování tabákových výrobků. V rámci trestního řízení byly provedeny jednak důkazy opatřené celním úřadem, ale vedle nich také důkazy další, tudíž zprošťující výrok okresního soudu byl opřen o komplexněji zjištěný skutkový stav, než byl zjištěn v řízení správním. Trestný čin porušení předpisů o nálepkách a jiných předmětech k označení zboží z logiky věci mohla spáchat pouze osoba, která byla plátcem daně. Jestliže tedy soud dospěl k závěru, že trestněprávní odpovědnost nevznikla, byl v tomto hodnocení současně obsažen závěr, že nevznikla ani subjektivní odpovědnost stěžovatele

pokračování

jako plátce daně podle právních předpisů správních. Opačný závěr nabourává principy právního státu, když stejná skutečnost je poprvé vyvrácena a podruhé aprobována článkem soudní soustavy.

[10] Krajský soud tak aproboval zjevnou nespravedlnost, kterou bylo možno sanovat provedením nového, samostatného přezkumu, k čemuž jsou celní orgány oprávněny a rovněž povinovány skrze zásady vstřícnosti, zásady materiální pravdy a zásady vyhledávací.

[11] Rozsudek krajského soudu je též nepřezkoumatelný, neboť nerefletoval závěry trestního řízení a neposoudil tak otázku zákonnosti napadeného rozhodnutí, resp. všechny žalobní body.

[12] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatel měl údajnou nezákonnost rozhodnutí o vyměření daně od počátku uplatňovat v řízení o ní, nikoliv v řízení o příslušenství daně. Pokud v řízení o vyměření daně nastala „chyba v doručení“, mohl se stěžovatel v tomto řízení domáhat neúčinnosti doručení. Jedná se však o nově uplatněné tvrzení až v řízení před Nejvyšším správním soudem. Ani argumentace týkající se výsledku trestního řízení nemůže vést k závěru o nezákonnosti, který stěžovatel činí. Důvody uvedl žalovaný opakovaně v řízení před krajským soudem a v těchto důvodech souzní i s právním posouzením věci krajským soudem.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[14] Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[15] Nejprve se Nejvyšší správní soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu. Tu stěžovatel spatřuje v nezohlednění výsledku trestního řízení.

[16] Za nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů jsou považována zejména taková rozhodnutí, u nichž není z odůvodnění zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při hodnocení skutkových i právních otázek a jakým způsobem se vyrovnal s argumenty účastníků řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52).

[17] Krajský soud však v projednávané věci jasně a přezkoumatelně vyložil, z jakých důvodů není odkaz na výsledky trestního řízení v projednávané věci relevantní (viz rekapitulace jeho rozhodnutí v odstavcích 3 - 5 tohoto rozsudku). Námitka, že krajský soud nepřezkoumal zákonnost rozhodnutí žalovaného a nevypořádal stěžovatelovy žalobní námitky, tak není důvodná. Podstata stěžovatelovy žalobní argumentace totiž spočívala právě v odkazu na trestní řízení a dále v námitce, že s rozhodnutím o vyměření daně nebyl seznámen v důsledku jeho doručení fikcí.

[18] Nesouhlas stěžovatele s právním názorem krajského soudu o nemožnosti přihlídnout v nyní projednávané věci k výsledkům trestního řízení, nezakládá nepřezkoumatelnost rozsudku, ale potenciálně nesprávné právní posouzení věci, což stěžovatel v kasační stížnosti také tvrdí.

[19] Stěžovatel se domnívá, že i v nynějším řízení, jehož předmětem je vyrozumění o úroku z prodlení, měly správní orgány posoudit otázku, zda je stěžovatel daňovým subjektem, tedy zda byla spotřební daň z tabákových výrobků vyměřena správně osobě. Přitom měly přihlídnout k výsledku trestního řízení, ve kterém bylo trestní stíhání vůči stěžovateli zastaveno.

[20] Krajský soud k této otázce správně odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2005, č. j. 1 Afs 137/2004 - 62, č. 1182/2007 Sb. NSS, a ze dne 29. 5. 2008, č. j. 8 Afs 161/2006 - 93, které na tyto námitky poskytují jednoznačnou odpověď a nedávají stěžovateli za pravdu. V řízení týkajícím se úroku z prodlení nelze úspěšně napadnout samotnou daňovou povinnost. Přesně to však stěžovatel nyní činí, když namítá, že neměl být daňovým subjektem povinným k dani. Ke stejnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud i v dalších obdobných případech (srov. např. rozsudek ze dne 4. 4. 2013, č. j. 7 Afs 51/2012 - 42, či ze dne 4. 10. 2018, č. j. 10 Afs 115/2017 - 37).

[21] Krajský soud nepřezkoumával otázku zákonnosti vyměření spotřební daně stěžovateli, nelze se tak ztotožnit se stěžovatelovým tvrzením, že stejná skutečnost je různými soudy hodnocena různě. Nadto v trestním a daňovém řízení jsou zjišťovány odlišné skutečnosti, nelze tedy bez dalšího předměty obou řízení ztotožňovat.

[22] Výše uvedené závěry nevedou ani k nespravedlivému výsledku a aprobaci zjevně nespravedlivého rozhodnutí, jak namítá stěžovatel, neboť stěžovatel přehlíží, že námitky, které v projednávané věci vznáší, mohl uplatnit v řízení o opravných prostředcích či následně o žalobě proti rozhodnutí, kterým mu byla vyměřena daňová povinnost. Skutečnost, že tak neučinil (lhostejno z jakého důvodu, neboť i případné vady v doručování či seznámení se s rozhodnutím je nutno řešit v rámci daného řízení), jde pouze k jeho tíži a nemůže být zhojena v nyní probíhajícím řízení, jehož předmětem je pouze otázka úroku z prodlení z vyměřené daně, jejíž nezaplacení není mezi stranami sporné.

[23] Námitku „chyby v doručování“ Nejvyšší správní soud chápe v návaznosti na žalobní argumentaci týkající se skutečnosti, že stěžovateli bylo rozhodnutí o odvolání ve věci vyměření spotřební daně doručeno fikcí. Nejedná se tak o nově uplatněnou námitku v kasační stížnosti, jak dovozuje žalovaný, i tato námitka však směřuje proti rozhodnutí vydanému ve vyměřovacím řízení, nikoliv proti rozhodnutí týkající se úroku z prodlení. Pouze nad rámec pak Nejvyšší správní soud dodává, že doručení fikcí z důvodu pobytu stěžovatele v zahraničí a tím způsobený nedostatek srozumění s vydaným rozhodnutím je nutno opět přičítat k tíži stěžovateli, a to zejména za situace, kdy si byl vědom, že je vedeno odvolací řízení o jeho daňové povinnosti.

IV. Závěr a náklady řízení

[24] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí ani z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[25] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. dubna 2020

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu